

مجموعه‌های حقوقی ساده‌ساز

ساده‌ساز

حقوق تجارت

فرشید فرحناکیان

بنیاد حقوقی میزان

پروردگار آزمون زندگی را
بر من ساده ساز؛
به راستی که برترین ساده‌سازها
وصف توست.

علایم اختصاری

آ.ا.ت.ا.و.	:	آیین نامه اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸
آ.ا.ق.ت.د.ع.ا.	:	آیین نامه اصلاحی قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۱/۱۱/۹
آ.ق.ن.ا.م.م.	:	آیین نامه قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی
ا.ح.ق.	:	اداره کل حقوقی و اسناد و امور مترجمین قوه قضائیه
ج.	:	جلد
ج.ا.ا.	:	جمهوری اسلامی ایران
ر.و.ر.	:	رأی وحدت رویه شماره
ش.	:	شماره
ص.	:	صفحه
صص.	:	صفحات
ق.آ.د.ک.	:	قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ با اصلاحات بعدی
ق.آ.د.م.	:	قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱
ق.ا.	:	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ اصلاحی و الحاقی ۱۳۶۸
ق.ا.ا.م.	:	قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱
ق.ا.ت.ا.و.	:	قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸/۴/۲۴
ق.ا.ح.	:	قانون امور حسبی مصوب ۱۳۱۹/۴/۲
ق.ت.	:	قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۳
ق.ت.د.ع.ا.	:	قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.ص.ج.	:	قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.م.	:	قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸
ق.م.ا.	:	قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۵/۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی
ق.ن.ا.م.م.	:	قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۳/۷/۱۵
ق.و.د.د.و.م.م.م.	:	قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ با اصلاحات بعدی
ل.ا.ق.ت.	:	لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴
ن.م.	:	نظریه مشورتی شماره
ه.ع.د.ع.ک.	:	هیأت عمومی دیوان عالی کشور

مقدمه

به نام پروردگار یکتا

ساده شمردن هر هدفی، اشتباهی است عظیم ولی ساده ساختن آن، موفقیتی است بزرگ. به همین دلیل این کتاب «ساده‌ساز» نامیده شد و در آن سعی گردید با استفاده از تجربه حاصل از انتشار کتاب «ساده‌ساز آیین دادرسی مدنی» و با رعایت موارد زیر برای خوانندگان در حدی که بتوانند آزمون‌های مورد علاقه خود را با موفقیت بگذرانند، آموختن حقوق تجارت ساده شود:

- «ساده‌ساز» یک مجموعه کامل از قوانین مورد نیاز برای یادگیری حقوق تجارت می‌باشد. سعی بر آن بوده است که از قوانین براساس اهمیتشان به صورت کامل و یا فقط به صورت ارجاعی، در حدی که خوانندگان را به وجود چنین قوانینی مطلع نماید، استفاده گردد.

- «ساده‌ساز» با ارایه موضوع مواد در کنار آن‌ها، به هنگام مرور، خواننده را در صورت به خاطر آوردن مفهوم ماده از مطالعه کل آن بی‌نیاز می‌سازد.

- «ساده‌ساز» یک مخزن کامل از پرسش‌های حقوق تجارت در آزمون‌های مربوطه می‌باشد. تلاش گردیده است با مشخص کردن منبع پرسش‌ها، خواننده را به اهمیت پرسش مورد مطالعه برای طراحان آزمون‌های مختلف واقف نماید.

- «ساده‌ساز» به‌عنوان کتابی برای تست خواندن طراحی شده است نه مرجعی برای تست زدن صرف. در این راستا جواب هر پرسش در ذیل آن آورده شده است. این امر به خوانندگان این امکان را می‌دهد که بر روی پرسش بدون جواب چند لحظه‌ای تأمل نمایند ولی بلافاصله با جواب صحیح مواجه شوند و این امر سبب می‌شود ضمن دور شدن سریع جواب‌های غلط، پرسش با گزینه صحیح در ذهن خوانندگان جای گیرد. همچنین این امر در نزدیک زمان هر آزمون، فرصت مناسبی برای مرور سریع پرسش‌ها فراهم می‌نماید و به خوانندگان این امکان را می‌دهد در حداقل زمان ممکن با به یادآوردن جواب‌های فراموش گردیده، ضعف‌های خود را شناسایی نمایند.

- «ساده‌ساز» بر آن بوده است که حقوق تجارت را در یک مجموعه متشکل از متن قانون، پرسش، توضیح و جدول به خوانندگان آموزش دهد. سعی شده است از منابع معتبر برای توضیحات لازم استفاده گردد.

جهت تسلط بیشتر بر مباحث، مطالعه کتاب «قانون تجارت در نظم حقوقی کنونی» نوشته مؤلف این کتاب؛ به خصوص برای داوطلبان آزمون‌های دکتری و کارشناسی ارشد، توصیه می‌گردد. سپاس از: ویرایش علی‌رضا جعفری آخا و حسن امیدوار، حروف‌نگاری علی‌رضا صالحی و صفحه‌آرایی حسین دودانگه؛

درود فراوان بر: بنیاد حقوقی میزان به ویژه دکتر عباس شیر و علی شیر.

پیروز باشید

فرشید فرحناکیان

فهرست مطالب

علایم اختصاری.....	۵
مقدمه.....	۷
قانون تجارت.....	۱۵
باب اول - تجار و معاملات تجاری.....	۱۵
باب دوم - دفاتر تجاری و دفتر ثبت تجاری.....	۵۳
فصل اول - دفاتر تجاری.....	۵۳
فصل دوم - دفتر ثبت تجاری.....	۷۱
باب سوم - شرکت‌های تجاری.....	۷۵
فصل اول - در اقسام مختلفه شرکت‌ها و قواعد راجع به آنها.....	۷۵
مبحث اول - شرکت سهامی.....	۷۸
مبحث دوم - شرکت با مسئولیت محدود.....	۸۴
مبحث سوم - شرکت تضامنی.....	۱۲۰
مبحث چهارم - در شرکت مختلط غیرسهامی.....	۱۴۷
مبحث پنجم - شرکت مختلط سهامی.....	۱۵۲
مبحث ششم - شرکت نسبی.....	۱۵۸
مبحث هفتم - شرکت‌های تعاونی تولید و مصرف.....	۱۷۲
فصل دوم - در مقررات راجعه به ثبت شرکت‌ها و نشر شرکت‌نامه‌ها.....	۱۷۹
فصل سوم - در تصفیه امور شرکت‌ها.....	۱۸۳
فصل چهارم - مقررات مختلفه.....	۱۸۹
باب چهارم - برات - فته طلب - چک.....	۱۹۵
فصل اول - برات.....	۱۹۵
مبحث اول - صورت برات.....	۱۹۵
مبحث دوم - در قبول و نکول.....	۲۱۳
مبحث سوم - در قبولی شخص ثالث.....	۲۳۳
مبحث چهارم - در وعده برات.....	۲۳۸

۲۴۳	مبحث پنجم - ظهرنویسی
۲۶۴	مبحث ششم - مسئولیت
۳۰۱	مبحث هفتم - در پرداخت
۳۱۶	مبحث هشتم - تأدیه وجه برات به واسطه شخص ثالث
۳۲۳	مبحث نهم - حقوق و وظایف دارنده برات
۳۴۵	مبحث دهم - در اعتراض (پروتست)
۳۵۲	مبحث یازدهم - برات رجوعی
۳۵۷	مبحث دوازدهم - قوانین خارجی
۳۵۹	فصل دوم - در فته طلب
۳۸۵	فصل سوم - چک

۴۲۲	قانون صدور چک
۵۱۷	فصل چهارم - در مرور زمان
۵۲۴	باب پنجم - اسناد در وجه حامل
۵۲۸	باب ششم - دلالتی
۵۳۱	فصل اول - کلیات
۵۴۰	فصل دوم - اجرت دلال و مخارج
۵۴۶	فصل سوم - دفتر
۵۴۷	باب هفتم - حق العمل کاری (کمسیون)
۵۶۵	باب هشتم - قرارداد حمل و نقل
۵۹۸	باب نهم - قائم مقام تجارتي و سایر نمایندگان تجارتي
۶۰۵	باب دهم - ضمانت
۶۱۸	باب یازدهم - در ورشکستگی
۶۱۸	مبحث نخست: شرایط لازم برای
۶۲۵	مبحث دوم: آثار حکم ورشکستگی
۶۳۴	مبحث سوم: تصفیه ورشکستگی
۶۴۹	مبحث چهارم: اعاده اعتبار
۶۵۱	فصل اول - در کلیات
۶۶۰	فصل دوم - در اعلان ورشکستگی و اثرات آن
۷۱۲	فصل سوم - در تعیین عضو ناظر

فصل چهارم - در اقدام به مهر و موم و سایر اقدامات اولیه نسبت به ورشکسته	۷۱۴
فصل پنجم - در مدیر تصفیه	۷۱۷
فصل ششم - در وظایف مدیر تصفیه	۷۲۰
مبحث اول - در کلیات	۷۲۰
مبحث دوم - در رفع توقیف و ترتیب صورت دارایی	۷۲۳
مبحث سوم - در فروش اموال و وصول مطالبات	۷۲۴
مبحث چهارم - در اقدامات تأمینیه	۷۲۷
مبحث پنجم - در تشخیص مطالبات طلبکارها	۷۲۷
فصل هفتم - در قرارداد ارفاقی و تصفیه حساب تاجر ورشکسته	۷۳۴
مبحث اول - در دعوت طلبکارها و مجمع عمومی آنها	۷۳۴
مبحث دوم - در قرارداد ارفاقی	۷۳۵
فقره اول - در ترتیب قرارداد ارفاقی	۷۳۵
فقره دوم - در اثرات قرارداد ارفاقی	۷۴۵
فقره سوم - در ابطال یا فسخ قرارداد ارفاقی	۷۴۹
مبحث سوم - در تفریغ حساب و ختم عمل ورشکستگی	۷۵۸
فصل هشتم - در اقسام مختلفه طلبکارها و حقوق هریک از آنها	۷۶۶
مبحث اول - در طلبکارهایی که رهینه منقول دارند	۷۶۶
مبحث دوم - در طلبکارهایی که نسبت به اموال غیرمنقول حق تقدم دارند	۷۶۸
فصل نهم - در تقسیم بین طلبکارها و فروش اموال منقول	۷۷۰
فصل دهم - در دعوای استرداد	۷۷۳
فصل یازدهم - در طرق شکایت از احکام صادره راجع به ورشکستگی	۷۸۱
باب دوازدهم - در ورشکستگی به تقصیر و ورشکستگی به تقلب	۷۸۶
فصل اول - در ورشکستگی به تقصیر	۷۸۶
فصل دوم - در ورشکستگی به تقلب	۷۹۹
فصل سوم - در جنحه و جنایاتی که اشخاص غیر از تاجر ورشکسته در امر ورشکستگی مرتکب می‌شوند	۸۰۳
فصل چهارم - در اداره کردن اموال تاجر ورشکسته در صورت ورشکستگی به تقصیر یا به تقلب	۸۰۹
باب سیزدهم - در اعاده اعتبار	۸۱۰

۸۲۱ **قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی**

- ۸۲۱ مبحث اول - سازمان اداره تصفیه
 ۸۲۷ مبحث دوم - اقدامات تأمینی اداره تصفیه
 ۸۳۰ مبحث سوم - دعوت بستانکاران
 ۸۳۳ مبحث چهارم - اداره اموال
 ۸۳۴ مبحث پنجم - رسیدگی به مطالبات
 ۸۳۵ مبحث ششم - تصفیه
 ۸۳۸ مبحث هفتم - تقسیم وجوه حاصله از فروش
 ۸۳۹ مبحث هشتم - خاتمه ورشکستگی
 ۸۴۰ مبحث نهم - مقررات مالی
 ۸۴۱ مبحث دهم - مقررات مخصوص

۸۴۹ **آیین نامه اداره تصفیه امور ورشکستگی**

- ۸۴۹ فصل اول - صورت مجلس ها و حسابداری
 ۸۴۹ مبحث اول - مقررات عمومی
 ۸۵۰ مبحث دوم - صورت مجلس ها
 ۸۵۱ مبحث سوم - نگاهداری اسناد ورشکستگی
 ۸۵۲ مبحث چهارم - نگاهداری دفاتر حسابداری
 ۸۵۳ فصل دوم - اجرای مقررات مربوط به مراحل مختلفه ورشکستگی
 ۸۵۳ مبحث اول - تهیه صورت دارایی
 ۸۵۵ مبحث دوم - دعوت بستانکاران
 ۸۵۶ مبحث سوم - اداره اموال
 ۸۵۶ مبحث چهارم - رسیدگی به مطالبات
 ۸۵۷ مبحث پنجم - تصفیه
 ۸۵۸ مبحث ششم - تقسیم وجوه حاصله
 ۸۵۹ مبحث هفتم - خاتمه ورشکستگی
 ۸۶۲ مبحث هشتم - تصفیه اختصاری
 ۸۶۲ مبحث نهم - مقررات مخصوص

آیین‌نامه (نظام‌نامه) موادی از قانون تجارت در خصوص

تصفیه امور ورشکستگان	۸۶۳
جدول تطبیق احکام قانونی راجع به اقدامات اداره تصفیه، مدیر تصفیه و عضو ناظر.	۸۶۷
باب چهاردهم - اسم تجاری.	۸۶۸
باب پانزدهم - شخصیت حقوقی.	۸۷۵
فصل اول - اشخاص حقوقی.	۸۷۵
فصل دوم - حقوق و وظایف و اقامتگاه و تابعیت شخص حقوقی	۸۸۰
باب شانزدهم - مقررات نهایی	۸۸۳

لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت

مبحث اول - شرکت‌های سهامی	۸۸۵
بخش ۱ - تعریف و تشکیل شرکت سهامی	۸۸۵
بخش ۲ - سهام	۹۱۷
بخش ۳ - تبدیل سهام	۹۳۸
بخش ۴ - اوراق قرضه	۹۴۲
بخش ۵ - مجامع عمومی	۹۵۴
بخش ۶ - هیأت مدیره	۹۹۱
بخش ۷ - بازرسان	۱۰۵۱
بخش ۸ - تغییرات در سرمایه شرکت	۱۰۶۴
بخش ۹ - انحلال و تصفیه	۱۰۹۶
بخش ۱۰ - حساب‌های شرکت	۱۱۱۸
بخش ۱۱ - مقررات جزایی	۱۱۲۹
بخش ۱۲ - مقررات مختلف مربوط به شرکت‌های سهامی	۱۱۳۶
جدول مشخصات عمومی شرکت‌های تجاری	۱۱۵۷
جدول زمان تشکیل شرکت‌های تجاری و تشکیلات غیرتجاری و دولتی	۱۱۶۲
جدول مقایسه‌ی شرکت سهامی با شرکت مسئولیت محدود	۱۱۶۳
جدول مقایسه‌ی شرکت سهامی با شرکت تضامنی	۱۱۶۶
جدول مقایسه‌ی شرکت سهامی با شرکت مختلط غیرسهامی	۱۱۶۸
جدول مقایسه‌ی شرکت سهامی با شرکت مختلط سهامی	۱۱۷۰

جدول مقایسه‌ی شرکت سهامی با شرکت نسبی	۱۱۷۲
جدول مقایسه‌ی شرکت سهامی با شرکت تعاونی	۱۱۷۴
جدول موضوعی لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت	۱۱۷۸
جدول مجامع عمومی شرکت سهامی	۱۲۰۲
جدول اکثریت‌های قانون تجارت	۱۲۰۴
جدول روزنامه‌های قانون تجارت	۱۲۰۸
جدول ذینفعان قانون تجارت	۱۲۱۸
جدول مسئولیت‌های تضامنی قانون تجارت	۱۲۲۴
جدول توافقات قانون تجارت	۱۲۲۵
جدول اشخاص ثالث قانون تجارت	۱۲۳۱
جدول موضوعات فعالیت نیازمند اخذ مجوز از مراجع	
ذی‌صلاح	۱۲۳۵